

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921200760
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5921200760.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom V. XX, A., proti žalovanej: V. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. N. XXXX/X, T., o zaplatenie sumy 710,53 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 9Csp/15/2021-114 zo dňa 6. decembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte ako „súd prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 710,53 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z priznanej istiny od 02.10.2018 až do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur, splatných vždy do každého 25. dňa toho ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok v prípade riadneho a včasného nezaplatenia čo i len jednej splátky.

2. Východiskovo súd prvej inštancie ustálil, že dňa 03.08.2015 uzatvoril právny predchodca žalobcu (spoločnosť Consumer Finance Holding a.s.) v právnom postavení veriteľa so žalovanou v právnom postavení dlžníka Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1879789, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver v celkovej výške 1.500 eur, keď výška predmetného úveru je uvedená v čl. III Pôžička predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z predmetnej zmluvy vyplýva, že celkové náklady spotrebiteľa predstavovali výšku 852,96 eur, celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť činila sumu 2.352,96 eur. V zmluve je uvedená sadzba priemernej hodnoty RPMN vo výške 37,67 %, pri výške odplaty 27 %, dojednanej RPMN 27 %, fixnej ročnej úrokovej sadzbe 27 % a najvyššej prípustnej odplate vo výške 27 %. V zmluve je súčasne uvedená výška splátok vo výške 49,02 eur, pri počte splátok 48, splatnosti prvej splátky ku dňu 20.09.2015, splatnosti ďalších splátok 20. deň v mesiaci, a termín konečnej splatnosti úveru august 2019.

3. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná plnila svoje povinnosti vyplývajúce z dotknutej zmluvy do 18.04.2018, keď poslednou splátkou, ktorú titulom predmetného úveru uhradila, bola splátka za mesiac apríl 2018. Splátku za mesiac máj 2018 a nasledujúce splátky žalovaná neuhradila, pričom súčet splátok žalovanej, ktoré titulom predmetného úveru uhradila, tvorí sumu 1.584 eur. Z predžalobnej upomienky zo dňa 26.07.2018 vyplýva, že žalovaná bola upozornená, aby do 05.09.2018 uhradila splátku splatnú v mesiaci máj 2018, keď ku dňu uvedenej upomienky predstavoval nedoplatok na splátkach sumu 131,70 eur s tým, že v opačnom prípade právny predchodca žalobcu úver zosplatní. Predmetná upomienka bola žalovanej doručená dňa 06.08.2018.

4. Žalovaná k plneniu nepristúpila, preto právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, keď istina úveru k uvedenému dňu predstavovala sumu 710,53 eur, čo zodpovedá výška žalovanej istiny. Pôvodný veriteľ, t.j. spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. zanikol zlúčením s pôvodným žalobcom, t.j. spoločnosťou M. U. A., a.s.. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 26.10.2021 mal súd preukázané, že pôvodný žalobca, t.j. spoločnosť M. U. A., a.s. ku dňu 21.10.2021 postúpila svoju pohľadávku zo zmluvy 6212327 uzavretej dňa 03.08.2015 na súčasného žalobcu, t.j. spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o.

5. S poukazom na opísané okresný súd dospel k záveru, že posudzovaná zmluva je podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je svojím charakterom typovou zmluvou na predtlačenom formulári obsahujúcom zmluvné podmienky, ktorých obsah žalovaná ako spotrebiteľka nemohla pri jej uzavretí ovplyvniť. Z tohto dôvodu, súd na posúdenie predmetného vzťahu aplikoval ustanovenia právnych predpisov obsahujúcich ochranu spotrebiteľa. Primárne sa zaoberal možnosťou aplikácie § 54a Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), podľa ktorého po márnom uplynutí premlčacej doby právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať, pričom na túto skutočnosť musí súd prihliadnuť aj bez námietky. V danej spojitosti zdôraznil, že v konaní neboli ani len tvrdené žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali platnosť predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď žalovaná v konaní namietala možnú bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere z dôvodu absencie rozloženia splátok predmetného úveru na istinu, úrok a iné poplatky. Pri prezumpcii platnosti predmetnej zmluvy potom súd vychádzal z hľadiska posúdenia premlčania z § 101 a § 103 OZ, účelom ktorého ustanovenia je zabrániť vyčkávaniu veriteľa s využitím práva podľa § 565 OZ pri omeškaní dlžníka a motivovať ho k čo najskoršiemu vymáhaniu svojej pohľadávky, ak nedôjde k dobrovoľnému plneniu. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 563 OZ (resp. § 53 ods. 9 OZ) veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, pre ktorú sa toto právo využíva. V danom prípade to bola splátka splatná dňa 20.05.2018, keďže omeškanie práve s touto splátkou trvalo viac ako 3 mesiace a realizácii práva právneho predchodcu žalobcu prezumovaného § 565 OZ predchádzalo upozornenie právneho predchodcu žalobcu na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, ktorá zakladala počiatok plynutia premlčacej doby. Keďže žaloba bola doručená súdu dňa 22.04.2021 a 3-ročná premlčacia doba začala plynúť dňom 20.05.2018, nárok uplatnený žalobcom v prejednávanej spore je teda vymáhateľný.

6. Následne sa súd prvej inštancie, s ohľadom na to, že pôvodným žalobcom (a v určitom období aj veriteľom v spore uplatnenej pohľadávky) bola spoločnosť M. U. A. a.s., ktorá spĺňa podmienky „banky“ prezumované zákonom č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zaoberal možnosťou aplikácie § 92 ods. 8 zákona o bankách (keďže spoločnosť M. U. A., a.s. ako pôvodný žalobca v priebehu konania postúpila pohľadávku, ktorá je predmetom prejednávanej spory na nebankový subjekt, t.j. súčasného žalobcu), pričom dospel k záveru, že podmienky stanovené § 92 ods. 8 zákona o bankách sa na tento spor nevzťahujú. Mal za to, že preskúmaná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá medzi pôvodným veriteľom spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. (ktorá bola nebankovým subjektom) ako veriteľom a žalovanou ako spotrebiteľkou. Zlúčenie pôvodného veriteľa, t.j. spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. so spoločnosťou M. U. A. a.s., na základe čoho M. U. A. a.s. ako právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. pokračovala aj v prevádzkovaní tzv. ostatného podnikania zaniknutej spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., totiž nemá za následok zmenu charakteru tejto pohľadávky z pohľadávky poskytnutej nebankovým subjektom na pohľadávku poskytnutú bankou.

7. Súčasne, z dôvodu, že sa v danej veci jedná o spor s ochranou slabšej strany, okresný súd v rámci limitov stanovených Civilným sporovým poriadkom preskúmal obsah právneho vzťahu, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou z hľadiska jeho súladu s normami spotrebiteľského práva a konštatoval, že predmetná zmluva neobsahuje také zmluvné podmienky, ktoré by vykazovali povahu neprijateľných zmluvných podmienok a obsahuje náležitosti prezumované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

8. Pokiaľ v danej súvislosti žalovaná namietala, že dotknutý spotrebiteľský úver je potrebné posudzovať ako úver bezúročný a bezpoplatkový z dôvodu, že v úverovej zmluve absentuje rozdelenie splátok na istinu a úrok a iné poplatky, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 09.11.2016 C-42/15, EÚ:C:2016-842, podľa ktorého čl. 10 ods. 2 písm. h) - j) smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/

EHS v spojení s čl. 22 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej musí zmluva o úvere špecifikovať rozpis každej splátky určenej podľa prípadu na amortizáciu istiny, splatenie úrokov a ostatných nákladov, pričom čl. 10 ods. 2 a čl. 22 ods. 1 Smernice 2008/48 sa majú uplatniť na zmluvu o úvere o akú ide vo veci samej, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením tohto rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku. Označené rozhodnutie je potrebné aplikovať aj na zmluvy pred vydaním predmetného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ do zmeny vnútroštátnej úpravy vykonanej s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku, preto súd vyhodnotil predmetnú obranu žalovanej ako nedôvodnú, keďže nie je konformná s výkladom únievého práva v oblasti zmlúv o spotrebiteľských úveroch podaným Súdny dvorom EÚ.

9. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že nerozumie údaju o odplate vo výške 27 % pri nákladoch spotrebiteľa 852,96 eur, súd prvej inštancie uviedol, že v zmluve je uvedená celková výška istiny úveru vo výške 1.500 eur pri celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť vo výške 2.352,96 eur a nákladoch spotrebiteľa v sume 852,96 eur, keď celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, čiže suma 2.352,96 eur je súčtom celkovej výšky poskytnutého úveru, t.j. sumy 1.500 eur, a nákladov spotrebiteľa vo výške 852,96 eur. Odplatu 27 % nepredstavuje odplatu tvoriacu 27 % zo sumy 1.500 eur, ale odplatu vo výške 27 % ročne pri úvere poskytnutom vo výške 1.500 eur, čo zodpovedá § 1 ods. 4 v spojení s § 1a ods. 1 a 4 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko priemerná hodnota RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk pri ostatných spotrebiteľských úveroch v trvaní nad jeden rok do piatich rokov, predstavovala k 30.06.2015 13,50 % a dvojnásobok tejto hodnoty predstavuje 27 % (tak, ako je to uvedené v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere). Okresný súd tu dodal, že jasnosť, určitosť a zrozumiteľnosť zmluvy sa posudzuje na základe objektívnych kritérií, keď náležitosti a formulácia posudzovanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sú podľa jeho názoru v uvedenej zmluve vyjadrené dostatočne jasne, určito a pre bežného spotrebiteľa zrozumiteľne.

10. Na základe opísaných úvah súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi istinu vo výške 710,53 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi sumou spotrebiteľského úveru ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. sumou 2.294,53 eur a celkovej sumy úhrad vykonaných zo strany žalovanej titulom predmetného spotrebiteľského úveru (sumy 1.584 eur).

11. Zároveň okresný súd uložil žalovanej plniť aj úroky z omeškania a to vo výške 5 % ročne zo sumy 710,53 eur od 02.10.2018 až do zaplatenia (k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo listom zo dňa 26.09.2018), keď žalobca si uplatnil úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po piatom dni od datovania vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Pokiaľ ide o výšku úroku z omeškania, táto zodpovedá § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v platnom a účinnom znení, podľa ktorého výška úrokov z omeškania je o 5 % bodov vyššia, ako základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku, keď základná úroková sadzba ECB platná ku dňu 02.10.2018 predstavovala výšku 0,00 % ročne a teda výška úrokov z omeškania predstavuje výšku 5 % ročne.

12. S poukazom na žiadosť žalovanej o povolenie splátok predmetného dlhu jej súd prvej inštancie umožnil splácať predmetný dlh v pravidelných mesačných splátkach po 30,-eur splatných vždy do každého 25. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku a to pod stratou výhody splátok pre prípad riadneho a včasného nezaplatenia čo i len jednej splátky. Pokiaľ ide o výšku povolených splátok, argumentoval, že povolená splátka je primeraná výške súdom priznaného nároku, navyše, na žalobcu bola predmetná pohľadávka postúpená a teda žalobca už v čase postúpenia pohľadávky mal vedomosť o tom, že žalovaná je so splácaním predmetného úveru v omeškaní, a teda pri bežnej opatrnosti mohol a za daných okolností aj musel predpokladať, že žalovaná nemá k dispozícii dostatok finančných prostriedkov na to, aby uhradila dlh v 3 dňovej paričnej lehote.

13. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaná, ktorá sa domáha jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Primárne namietala, že už dostatočne uviedla dôvody, pre ktoré mohol súd vyhlásiť zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú, resp. že (už) poukázala na nekalé praktiky žalobcu, ktorý čakal dva roky, aby podal žalobu na súd.

15. Ďalej odvolateľka uviedla, že keď žalobcu vyzvala na vrátenie bezdôvodného obohatenia, dal predmetný úver vymáhať tretej strane, ktorá ju neustále atakovala sms správami, mailami, telefonátmi a vyhrážala sa jej súdom. Toto vyvolávanie a obťažovanie trvalo skoro 2 roky. V každej sms bola suma vyššia, následne si pôvodný žalobca (M. A.) „vzal tento úver späť od tretej strany“ a podal žalobu na

súd. Počas doby, kým súd vytýčil pojednávanie, M. A. požiadala na pripustenie zmeny strany sporu na Intrum Slovakia s.r.o., ktorý žalovanej skoro dva roky posielali sms, maily a atakoval ju telefonátmi. Toto považuje odvolateľka taktiež za nekalú praktiku.

16. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Stotožnil sa s rozhodnutím súdu a uviedol, že súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s právnou aj skutkovou stránkou veci, a to aj v otázkach, ktoré sú predmetom odvolania.

17. K písomnému stanovisku k podanému vyjadreniu žalovaná uviedla, že zotrúva na svojich tvrdeniach a vyjadreniach. Osobitne upozornila, že v mesiaci januári jej právny zástupca žalobcu poslal sms, ktorá bola ako výzva pred exekúciou. Právny zástupca nemal vedomosť od žalobcu, že žalovaná má súdom povolené splátky. Dozvedel sa to od žalovanej po telefonickom hovore. Uvedenú postup označila za nekalú praktiku.

18. Napokon, v poslednom vyjadrení žalobca odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia pokiaľ ide o plnenia v splátkach. Uzavrel, že nakoľko žalovaná podala proti rozsudku odvolanie, tento nenadobudol právoplatnosť.

19. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

20. Pokiaľ odvolateľka vytýka, že v konaní pred súdom prvej inštancie dostatočne uviedla dôvody, pre ktoré mohol súd vyhlásiť zmluvu za bezúročnú/bezpoplatkovú, resp. že dostatočne označila nekalé praktiky žalobcu, odvolací súd konštatuje, že všetkými tvrdeniami vznesenými žalovanou sa súd prvej inštancie zaoberal a predostrel vo vzťahu ku nim komplexnú argumentáciu, v rámci ktorej vyhodnotil procesnú obranu žalovanej za nedôvodnú. Následne odvolateľka žiadnym konkrétnym spôsobom nespochybňuje/nevyracia závery okresného súdu, len (všeobecne) odkazuje na skutočnosť, že v konaní uviedla dostatočné dôvody.

21. Opísané však nie je kľúčové/rozhodujúce z pohľadu úspechu v sporovom súdnom konaní (ani v prípade konania so slabšou stranou, akým je i súdená vec, nakoľko súd prvej inštancie toto špecifikum neopomenul a vec preskúmaval zo širšej perspektívy). Inými slovami, nie púhe uvedenie akýchkoľvek dôvodov tou-ktorou sporovou stranou, ale opodstatnenosť (vecná správnosť) týchto dôvodov je v konečnom dôsledku určujúca z pohľadu rozhodovania súdu. Z tohto/rozoberaného aspektu je v posudzovanej veci nepochybné, že dôvody uvádzané žalovanou okresný súd vyhodnotil v rámci právneho rozboru ako nesprávne a to nie svojvoľne/arbitrárne, ale na podklade podrobných a logických myšlienkových úvah/konštrukcií (viď predovšetkým body 7 až 9 tohto odôvodnenia).

22. V ďalšom, s ohľadom na obsah predostretého odvolania, v rámci ktorého žalovaná s výraznou frekvenciou používa (legálny) pojem nekalá praktika, je potrebné upriamiť jej pozornosť, že bez ďalšieho nemožno označiť postúpenie pohľadávky za nekalú praktiku, nakoľko ide o inštitút zákonný - vychádzajúci z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka - a štandardne v praxi používaný. Náležite tiež poznamenáva žalobca, že jedným z účinkov žalovanou podaného riadneho opravného prostriedku je i to, že rozsudok nenadobudol právoplatnosť ani v časti (žalovanej) priznaných splátok. Minimálne preto nekalou praktikou nepochybné nemožno označiť ani to, že „právny zástupca žalobcu nemal vedomosť o splátkach“.

23. Napokon, zákonným podkladom pre nepriznanie žalovanej sumy vyplývajúcej z poskytnutého úveru, pochopiteľne nemôže byť skutočnosť, že postupník pohľadávky opakovane kontaktoval žalovanú (rôznymi spôsobmi - sms, mail, telefonicky) za účelom dosiahnutia úhrady jej dlhu. Nemožno síce vylúčiť, že žalovaná tento postup subjektívne vnímala ako obťažujúci, zjavne však prehliada smerodajnú okolnosť, a to že veriteľovi skutočne dlhovala finančnú čiastku a veriteľ sa týmto spôsobom „len“ snažil domôcť svojej pohľadávky.

24. Možno preto zhrnúť, že odvolanie nie je spôsobilé spochybniť vecnú správnosť meritórneho výroku, ktorým okresný súd priznal žalobcovi rozdiel medzi sumou spotrebiteľského úveru ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a celkovou sumou úhrad vykonaných zo strany žalovanej.

25. Relevantnej procesnej úprave následne zodpovedá i závislý výrok o trovách prvoinštančného konania.

26. Výrok o trovách odvolacieho konania sa riadi § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Odvolateľka - žalovaná nebola v odvolacom konaní úspešná, preto jej vznikla povinnosť nahradiť protistrane odvolacie trovy v plnom rozsahu (procesný úspech žalobcu v odvolacom konaní). O konečnej výške týchto trov rozhodne súd prvej inštanície v zmysle § 262 ods. 2 v spojení s § 251 CSP.

27. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštanície alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštanícii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.